

Acte de Graduació del curs 2014-2015 a Barcelona

Auditori de Barcelona

Novembre 2015

Sr. Secretari d'Universitats i Recerca,
Sr. President del Patronat,
Sr. Padrí de la Graduació,
Sr. President d'ALUMNI,
Srs. Directors d'Estudis i de Programes,
Professors,
Personal de Gestió,
Graduades i Graduats,
Famílies,

Al llarg de la meva carrera he participat en diferents actes de graduació: com a estudiant primer, com a professor en un llarg període de la meva vida, i com a rector els dos darrers anys. Tots aquests actes han estat especials, diferents. Però us enganyaria si, com a pare, us negués que n'hi ha un que recordo amb especial emoció: el de la meva filla Núria.

Per aquest sentiment compartit –barreja de satisfacció i orgull– permeteu-me que la meva felicitació als avui graduats s'estengui a les vostres famílies.

«El títol és vostre –graduades i graduats–, la satisfacció i l'orgull de tots nosaltres».

D'aquí que hàgim volgut incloure les famílies en aquesta celebració. Perquè avui, no ho oblidem, estem de celebració.

Aprendre hauria de ser un motiu de felicitat, tant col·lectiva com personal.

Com ens ha il·lustrat el nostre padrí Eduard Vallory, poques coses hi ha tan essencials com l'educació. Precisament, el nostre país té una llarga tradició d'iniciatives pedagògiques que han treballat per transformar el món educatiu i per emprendre la revolució pendent, abans mencionada pel nostre president Pere Vallès, per poder trencar amb les inèrcies d'una formació encara massa basada en la transmissió d'un coneixement enciclopèdic.

No es tracta de salpebrar el nostre discurs amb una «competència» per aquí i un «projecte» per allà, sinó de ser sincerament disruptius.

«Apunteu-vos si us plau aquesta paraula: disruptiu.»

Un mot d'origen llatí que significa «interrupció brusca d'una rutina existent». Però que jo interpreto, sobretot, com repensar. O, millor dit,

**«com acostar-se a la realitat amb una mirada nova,
neta de prejudicis. Prengueu, per exemple, una escola bressol.
Allà la curiositat i la desinhibició són valors a l'alça.»**

La canalla quan és petita bàsicament pregunta, perquè la pregunta és la base del coneixement. En canvi, quan inicien l'ensenyament reglat ja només volem que estudiïn respostes. Allà on hi havia curiositat hi posem formalisme; allà on hi havia desinhibició hi posem disciplina. I això es repeteix a primària, a secundària, a la universitat...

Segur que ha de ser així? Segur que no estem perdent llençols a cada bugada? Albert Einstein va arribar a considerar gairebé miraculós que l'educació formal no hagués estrangulat del tot la felicitat de la recerca.

**«Conèixer és saber la resposta correcta, intel·ligència és fer la
pregunta adequada. No és amb respostes conegudes sinó amb
preguntes noves que avançarem.»**

De vegades serà difícil. No ho negaré. Fins i tot, ens veurem obligats, en certs moments, a pronunciar les tres paraules més difícils de dir, en qualsevol llengua, per a un acadèmic: «no ho sé», «no lo sé», «I don't know».

En aquesta idea de centrar l'aprenentatge en les preguntes, en les competències, en la qualitat, és on ens situem. Vint anys d'experiència ens avalen. Però aquest bagatge no ha de ser entès com a punt d'arribada, sinó com a fonament necessari per a anar més enllà. Per això, convençuts del nostre paper com a element actiu en la creació i difusió del coneixement, ens hem proposat arribar a més institucions, vincular més disciplines, enllaçar més gent, coordinar més docents i recercaires, aprofitar el talent i l'experiència dels nostres alumni.

Enguany hem posat en marxa quatre nous graus -tres dels quals són amb altres universitats catalanes- i tres dobles titulacions. Paral·lelament, hem arribat a acords amb EADA per crear una Business School, i estem explorant col·laboracions en primària i secundària.

«Perquè cap cicle formatiu ens ha de ser aliè.»

També ens hem compromès amb empreses com La Caixa i Aigües de Barcelona per ajudar-los a formar les seves plantilles. I, en els darrers mesos, s'han concretat convenis amb institucions colombianes i mexicanes. Tot amb un mateix objectiu: internacionalitzar, diversificar, ampliar, estendre, connectar...

«L'educació no és una tasca per a genets solitaris.»

Assegura un tradicional refrany africà que, «per a formar un infant, cal tota una tribu».

A casa nostra, la tribu disposa de quatre potes ben identificades.

En primer lloc, trobem la ciutadania que vol formar-se per trobar feina, per orientar la seva vocació.

Segonament, hi ha les empreses interessades que les seves necessitats casin amb la formació dels seus futurs treballadors i que el talent no es malbarati.

En tercer lloc tenim els governs que, d'una banda, fixen els marcs legals i, de l'altra, harmonitzen les demandes provinents dels diferents sectors socials, polítics i econòmics.

I, finalment, ve la universitat. Venim nosaltres. Ciutadania, empreses, governs i universitats, però... ¿quin hauria de ser el nostre paper?

Amb tota la prudència a què obliga fer previsions de futur, jo m'arriscaria a apuntar un primer camí: generar i connectar coneixement, sabent que ja no en som posseïdors en exclusiva, però que podem continuar essent-ne importants productors, bàsics difusors i excepcionals connectors.

Evidentment, això passa per perdre la por de proposar i, alhora, per aprendre a escoltar el nostre entorn. Aprendre de la pròpia experiència, de reeixits exemples de tercers, de professionals d'èxit com els nostres alumni, de referents internacionals en el seu àmbit com el mateix Pere Vallès, d'experts contrastats com Eduard Vallory, d'estudiants amb talent com vosaltres, de famílies exemplars com les vostres.

Sobre les sòlides bases creades ara fa vint anys, cadascun de vosaltres –de nosaltres– som ja part del futur de la UOC.

Una UOC que haurem d'imaginar, de crear, entre tots i totes.

Estic convençut que, per a aquest engrescador projecte comú, podrem comptar amb el vostre talent i experiència.

Per la nostra banda, sigui com Alumni, sigui en nous graus o postgraus, sigui en el món acadèmic o laboral, podreu comptar sempre amb nosaltres.

Moltes gràcies.

Josep A. Planell